

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 246.

V Ljubljani, v sredo 28. oktobra 1885.

Letnik XIII.

Govor poslanca Kluna

v X. seji državnega zbora 20. oktobra 1885.

(Dalje.)

Nikdo mi ne more vtajiti, da ni resnično: „Enake pravice ob enakih dolžnostih!“; prašanje je, ali si današnja vlada, ki si je dala navedeni izrek za nalog, tudi resnično prizadeva po njem ravnati se.

Adresa manjšine ji to odločno odbija, ter ji očita, da hoče državo na stroške nemške poslovani, da Nemci po nekterih krajih niti državne službe dobiti ne morejo, da nimajo nobenega pravega varstva proti razžaljenju in nasilstvu. Jeden govornikov iz one (leve) strani je pa včeraj celo trdil, da imajo Nemci v Avstriji ptičjo pravico. Gospóda moja, to so hude obdolžitve, ki jih vladi očitata in če bi bile resnične, bi bili silni napadi na vlado pač opravičeni. Kolikor jaz vem, niso opravičeni in Nemci po Avstriji nimajo povoda do tako trpkih in briákih pritožeb. Ozrmo se le nekoliko okoli in takoj bomo videli, da so Nemci še vedno ljubljencek vlade, kakor so bili do sedaj, da so še vedno tisti narod v Avstriji, ki ima največ pravic in družih dobrot! (Čujte, čujte! na levi.) Najbolj vplivne in imenitne službe so v njihovih rokah in kadar se take službe oddajajo, ozira se vlada vedno več na možé pri opoziciji, kakor pa na one lastne stranke (Prav res! na desni.), kakor bi se hotela ravnati po modrem nauku belgiškega kralja Leopolda, ki je svojemu sinu rekel, da naj vedno le za to skrbi, da bo s svojimi sovražniki dobro shajal, kajti od prijateljev in dobrih ljudi se mu tako ni ničesar bati.

V dokaz tega sklicujem se na to, da so se pri nas na Kranjskem službe finančnega ravnatelja, deželnega živinozdravnika in deželnega šolskega nadzornika podeljevale pristašem nemške stranke; in ni še dolgo, kar se je tudi služba deželnega zdravstvenega referenta podelila Nemcu in to zagrizenemu privržencu vaše stranke, če tudi je za-njo ž njim vred prav veliko in spretnih narodnjakov prosilo, in če tudi bi bilo iz razlogov varčnosti morda bolj kazalo službe ne zopet podeliti, kajti prav po-

sebno potrebna ni, to je priznala štedilna komisija sama. Jeden vaših listov dal je uradnikom spričevalo, da so večinoma pristaši opozicije in vendar jih vlada zaradi tega nič ne nadleguje; da, pri poslednjih volitvah videli smo celo prikazen, da so vladi prijazni kandidatje in celo ministri sami po nasprotnih glasovih uradnikov padli. (Čujte! čujte! na desni.) Kako se toraj s tem vjema trditev, da je vlada na volitve vplivala?

Ravno tako nevtemeljene so vaše pritožbe o poslovanovanji šol. Če tudi smo že večkrat prosili, če tudi se je že tukaj sklepalo, še dandanes nismo dosegli, da bi se po deželah, kjer Slovenci prebivajo, na naše v postavi vtemeljene in opravičene zahteve le nekaj ozirali. Na Kranjskem, kjer nas zaradi narodnih pridobitev povsod tolikanj blagrujejo, še dandanes niti jedne slovenske srednje šole nimamo. (Čujte! čujte! na desni.) Na južnem Štajarju in po Primorji je pa popolnoma pri starem ostalo in se na ondašnjih šolah ni prav nič spremenilo na dobro slovenskemu, hrvaškemu ali laškemu poduku in na slabo nemščini. Kako je pa v tem oziru na Koroškem, o tem pa niti ne govorim ne, kajti že edino to zadostuje, da ondi še vedno gospodarijo, kakor če bi na Koroškem svojih 120.000 Slovencev niti ne živelo ne! Če v svoji adresi, ki ste jo na manjšini stavili, tožite, da se nemškim občinam nalaga ustanovitev slovanskih šol, slovanske občine se pa ustanovitvi in vzdrževanju nemških šol vpirajo, moram vam tudi tu odločno oporekati, kolikor mi je iz sosednjih deželá znanega.

Še le letos prisilila je vlada Ljubljano, da je morala ustanoviti nemško štirirazrednico za dečke in ravno tako za deklice, ker je preiskava dokazala, da je bilo zadostno število nemških otrok ondi, kakor to postava zahteva, če tudi se je v eni v prvem razredu vpisalo le 18 dečkov in v drugi 25 deklic, ko se je namreč šola odprla. Toda tudi od teh se ni dalo trditi, da bi bili vsi nemške narodnosti. Vlada je slovenski mestni zastop tako privila, da mu je vpeljavo slovenskega učnega jezika v mestne utrakvistične ljudske šole le pod tem pogojem dovolila, kedar mesto posebno nemško ljudsko šolo ustanovi. 3000 otrok slovenske narodnosti naj

ne bo poprej dobrote poduka v maternem jeziku deležnih, dokler Ljubljana pešiči nemških otrok ne pozida nove šolske palače. (Čujte! čujte! na desni.) Če pri vsem tem še pomislimo, da je v Ljubljani že brez te 8 nemških šol, ki so ali popolnoma nemške ali pa vsaj po veliki svoji večini, Nemci v naši deželi vendar nimajo nobenega vzroka, da bi se pritožili, da se Ljubljana ne briga več nego dostojno za poduk nemških otrok in gledé ravno navedenih dogodkov, bi se pač mi prej smeli pritoževati, kakor pa vi. (Res je tako! na desni.)

Nekaj sličnega doživeli smo v Istri, kjer je vlada slovansko občino prisilila k ustanovitvi laške šole, ker se je pokazalo, da je ondi 41 otrok laške narodnosti za šolo godnih.

Kako je v tem oziru po čeho-slovanskih pokrajinah, ne vem. O tem vas bodo gospodje zastopniki českega naroda najbolje podučili in bodo tudi trditev minoritetne adrese na pravo mero spravili. Toliko vam pa jaz lahko povem, da se niti jedna slovanska občina ustanovitvi nemške šole ni tolikanj branila, kakor se je branil Dunaj ustanoviti česko šolo. (Dobro! dobro! na desni.)

Sedaj pa sami sodite, ali so tožbe v adresi manjšine opravičene ali ne in če bi pač ne bilo boljše, da bi jih ne bili na dan vlekli.

Tudi ne smete pozabiti, gospóda moja, da ste bili vi sami, ki ste to postavo skovali, ki določuje, kedaj da je treba ustanoviti novo šolo! Po tej postavi ima nemško prebivalstvo v slovanski občini ustanovitev nemške šole zahtevati, kakor hitro ima zadostno število za šolo godnih otrok, občina pa ima dolžnost nemškemu prebivalstvu zahtevano nemško šolo ustanoviti. Po ravno tej postavi ima pa tudi slovansko prebivalstvo kakega nemškega ali laškega mesta pravico, lastno šolo zahtevati za svoje otroke (Prav res! na desni.), in nemška ali laška občina ima ravno tako dolžnost, zahtevano šolo ustanoviti. (Prav dobre! na desni.) Vlada ima pa nalog skrbeti, da se postava povsod enakomerno spolnuje, naj bo prizadeta slovanska, nemška ali laška občina. (Živahua pohvala in ploskanje na desni.)

Če si vlada toraj povsod tako vestno prizadeva to nalogo spolniti, kakor se je to pri nas na Kranj-

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izviren zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenjski.)

(Dalje.)

Ko pa odpravi svojo pobožnost, zapusti sveto zemljišče in odide skozi zapadna vrata sv. Gregorja po klanci navzdol proti Štanjelu. Ko se pa gredé ozré dol na cesto prek hriba vijočo se na Štanjel, ugleda svojo mater, ki z drugimi vaškimi ženami gré k maši. Lepa, še mladikasta žena; akoprav je bogata in je na Vignji vse gosposko, vendar njena noša ni nikako mestna, ampak priprosta deželska, dasi se po snagi in po dragocenosti odlikuje od vseh družih sosedinj; in kakor deželska kraljica je med vaškimi ženami Leonora, Vigenjska gospá. A na Vekoslava je danes mati nekako čuden vtis naredila, kakor bi mu hotla, čeravno od daleč in ne vidé ga, nekaj reči, nečesa ga prositi. Ali saj je

bil pa Vekoslav popolnoma njena podoba bolj Leonorin sin kakor Pavlov. In z neko čarobno močjo mu je vtisnila že detetu svoje lastno bitje v srce in navezala ga na-se z vezmi najnežniše ljubezni; gospodovala mu je brezpogojno, ni bilo nikdar treba ne kazni, ne resne besede, še celo povelja ne, vladala ga je še samo želja, katero je Vekoslav bral že z njenega obličja; bila je ena tistih dobrih mater, kterih tako redko nahajamo: in takih mater sinovi, pravijo, so najblažji ljudje. In tudi zdaj, kakor nikdar še poprej, zdela se mu je, ko jo ugleda resna in modra, a vendar tako prijazna s sosedami in zgovorna; v levici nese molitveno knjigo, v tistih časih pri ženskah še redka prikazen, kakor bi mu želela kaj reči ljuba mama in nehoté mu pride v spomin makabejska mati prigovarjaje mlajšega sina, naj pogumno in neustrašeno umrje za sveto postavo. O Vekoslav, ljubi Vekoslav, spomni se naukov svoje matere, da ne zatajiš, kar ima ona najdražjega, da ne oskruniš njenega spomina. In kako bi ne umel Vekoslav te želje materine danes, ko ga je vse spominjalo na to, kar so slavno činili očetje za vero?

„O razumem, razumem, ljuba mati“, vzdihne in debela solza se mu vdere po licí. „Nikdar, nikdar, raje umreti, kakor zatajiti tvojo vero, mila majka. In to kugo“, se h krati zagotí in jezno mahne v zrak s knjigo, katero je bil med potom iz žepa potegnul ter začel brati, „to kugo mi ponujajo, da, mi celo v spomin darujejo, to kugo, kjer se psuje sveta vera, vera, katero si me ti učila, o ljuba mati!“ In — resk, resk! raztrga jo s krepko roko na štiri kraje in vrže koščke v zrak, ktere veter od Trsta sém pihajoč raznese daleč tje po pašniku na Branjsko stran. Segnivši v žep privleče še en list, ki se je bil že pred odtrgal od knjige, bila je prva stran knjige z naslovom in imenom Vekoslavovim na knjigi, katero je bil sam zapisal. Tudi ta list pošlje po vetru: „Na, grdi Voltaire, nese naj te veter daleč daleč iz naše domovine.“

Na Štanjelskih vratih pa stojé možaki, fantje in ženice in mimogredoče gledajo. Tudi Vekoslava z materjo pogledujejo, a ko mimo gresta, šepetajo si ženice: Kako rada se imata! Kako lep gospod ta Vekoslav! Kako rad jo ima! Srečna mati!...

skem zgodilo, potem pač ne zasluži, kar ji manjšina v svoji adresi očita.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. oktobra.

Notranje dežele.

Državni zbor je pri kraji in mislečega človeka primejo se po dovršenem delu tako rade misli, ki ga še enkrat postavijo v prejšnje življenje in naj taisto pozna tudi samo iz časniških poročil, nič ne dé. Mnogo je letos opozicija v državnem zboru razbijala in ob mizo tolkla, mnogo je lagala in sumničala, mnogo je zavijala besede, tako, da bi človek mislil: kjer se toliko in s takim hruščem in truščem govori, mora vendar nekaj resnice biti. Motil bi se, kdor bi tako računal! Levica je ves svoj krik in vse svoje laži ter obrekovanja iz trte zvila, da bi Taaffejevo vladno pri kroni zatožila, kako da je nesposobna za vladanje, ki je celó v cesarsko armado narodnostni prepir zanesla. Presvitla krona, tako so Knotz in drugi računili, bode rekla, če je tako, naj se pa Taaffe umakne drugim možem, ki imajo več srca za Prusijo — pardon za Avstrijo, kakor pa Taaffe s svojo večino in — moške bi bili dosegli, po čemur se jim že tako dolgo sline cedé. Vladali bi zopet radi in to po vsaki ceni. Ker se jim šest let z lepo ni hotelo posrečiti, mislili so si letos do tega cilja pomagati z lažjo in obrekovanjem. Morda bi bili celó pomagali, ko bi jim ne bil grof Taaffe s krepko roko neusmiljeno raztrgal lažnjivih spletek, ko bi ne bil pokazal od vojnega ministra pisanega potrdila, da je vse laž, kar moške trdijo o raznih povodih narodnega prepira. Tisti, ki so se mislili posesti po ministrskih stolih, ostali so na cedilu, če tudi ne brez vspeha. Dosegli so toliko, da so avstrijsko poslaniško zbornico po svetu pripravili v slabo ime. Dobro da Evropa vé, kje da ima rogovileže iskati v poslaniški zbornici in da ni vsa taka. Morda jim bo hladnejši čas vročo kri nekoliko pohladi, kekar se po novem letu zopet snidejo.

Knotz je v državnem zboru enkrat tudi samega sebe za nos prijel, hoté to ljubeznjivost sedanji vladi skazati. Da bi prav ad oculos dokazal **veliko pomanjkanje duhovnov** pod sedanjo vladno na Českem po nemških pokrajinah, rekel je mož z zavihanimi rokavi, da je pri Trutnovem katoliška šola, ktera že več mesecev nima kateheta, da bi krščanski nauk razlagal, ker v vsi Trutnovski okolici ni duhovnika, ki bi bil zmožen nemščine. Vsega tega kriva je sedanja slovansko-klerikalna vlada. Sedaj sem jih pa, si je mislil Knotz! Mož se je pa grozno vrezal. Če je na Českem res pomanjkanje nemške duhovščine, kdo je pa tega kriv? Nihče drug, kakor Knotz in njegova stranka, ki si še vedno prizadeva katoliške duhovnike dan na dan z blatom ometavati in grditi jih. To je na nemške osmošolce tako nepovoljno vplivalo, da se sedaj že za mnogo let bogoslovja že od daleč izogibajo in si ne vem kakošen poklic rajši izvolijo, le duhovskega ne. Če bi bila vlada vzrok, moralo bi v českih semeniščih bogoslovcev ravno tako manjkati, kakor nemških, kar pa vsak vé, da ni res; teh je toliko, da nimajo kam z njimi in že po drugih deželah, kakor so Štajarska, Kranjska, za sprejem v bogoslovje prosijo. Naj le liberalna stranka svojo taktiko presuče, naj le opusti vsako psovanje duhovskega stanú, ktereга je do sedaj tako zagrizeno smešila, in nemški mladenči bodo kmalo sami po sebi zopet za semenišče veselje dobili. Sploh Knotz letos kljub vsi svoji hrabrosti ni imel sreče; vse, kar je trdil, vse mu je spodletelo. To pa zato, ker se je povsod le na laži opiral, ta ima pa kratke noge.

Že več let, pravijo, ni bilo v Štanjelu toliko ljudstva, kakor da bi letos neki slutili nevarnost, ki preti Kraljici sv. roženkranca in njeni procesiji. Tudi gospodje duhovni so že došli iz raznih krajev. Sprevod se začne pomikati spred cerkve; prvi prikoraka s srebrnim križem stari Petelin iz Gorenje vasi; od starodavnih časov bila je pri njegovi hiši pravica nositi pri procesiji križ roženkranske bratovščine; in Petelin, se vé, da bi bil dal rajši pol premoženja, kakor to opustil; tudi danes je opasan s širokim belim trakom, ki mu z desne rame visi, prsi in hrbet oklepajoč, ob desnem ledji okusno zavozlan, tako, da konca še cel seženj na daleč od Petelina flafolata. Stopa možato in postavno, ob strani mu dva fantiča z lučmi. Procesija napoti se proti gradu. Bila je namreč stara navada, da se je imel ta slovesni obhod skozi grajsko dvorišče: pri vzhodnih vratih noter, pri zapadnih pa ven, potem se je šlo ob gori okoli celega Štanjela, dokler se ni prišlo od nasprotne stani zopet v cerkev; tako je še zdaj v Štanjelu na praznik sv. Rešnjega Telesa.

(Dalje prih.)

Vnanje države.

Za vnanje bolgarskih zadev se ima že ta teden sniti konferenca evropskih velevladstij, ker so vse odgovorile pritrjujevale okrožnici turške vlade. Delali bodo sedaj v Belemgradu in Atenah na to, da te dve državi ne začnete boja na svojo roko, da vsa zadeva ne postane še bolj zapletena. — Sedanji shod poslancev v Carigradu je bila le priprava h konferenci in polovičarska naredba. S tem so dobili časa, da se sestane prava konferenca, med tem so se pa balkanske države na vso moč oboroževale. — Konferenca se snide na podlagi „Status quo ante“, a trdijo pa vendar, da hoče v nekterih točkah spremeniti „Berlinsko pogodbo“. (Kako bode to izpeljala, to bode njej nalog?) Pravijo sicer, da se bodo konferenca potegovala za mir, brž ko ne pa bode bolj skrbela za korist nekterih vlad, kakor za korist balkanskim narodom. Različno je sedaj vedenje velevladstij: Angleška je vgodna bolgarski uniji, še celó Turčija naravnost ne odreka, Rusija pa je sedaj nepogojno zoper zedinjenje. Francoska dela tudi za pomirjenje in bode Turčiji svetovala, da naj za orožje prime le v skrajni sili. Vsekako bode treba, da evropske velevladstij nadzorujejo Turčijo, ko bi prišlo do vojne.

Sv. oče so pisali **cesarju v Japanu**, ter mu čestitali za napredek v njegovem cesarstvu in prosili varstva za kristjane. Apostolski vikar za južno Japonsko je svečano izročil cesarju to pismo 12. septembra, a cesar je obljubil, da bodo imeli kristjani v njegovi državi iste svobodščine, kakor drugi Japonci. Cesar bode tudi poslal izvanrednega poročnika z zahvalnim pismom v Rim. V katoliški cerkvi se ponavlja vedno isto, kar se je godilo ob času Heroda in treh mudrih iz Jutrove dežele. Najskrajni deželi na vzhodu, Kitaj in Japan, pošiljajo pooblaščenca v Rim, domačinom pa je papeštvo zastarana naprava.

Turčiji jelo je oprezovanje evropskih diplomatov v Carigradu presedati in odločno zahteva, če misli naj Evropa Bolgarijo v prejšnji tir spravi, če pa ne, naj se pa Turčiji dá pooblaščenje in bo sama red napravila po iztočni Rumeliji. Kaj ne, da je to nekako odločna in za Turčijo tem bolj ne- navadna beseda. Provročili so jo turški častniki tistih polkov in batalijonov, ki so ob rumeljski meji nastavljeni in samega dolgega časa ne vedó, kaj bi začeli. Zato so pisali turškemu vojnemu ministru, vprašaje ga, ali jih je mar zato na mejo poslal, da bodo pričé bolgarskih kresov, ki jih prižigajo in veselje, ki jih po deželi napravljajo na čast svojega združenja. Če je to namen vojnega ministra, bi jim jako vstregel, če bi jim kar od kraja šestmesečni odpust dovolil. Med moštvom pa neki silno razburjenje vlada. Vsled tega je turški vojni minister takoj odgovoril, da se bode prav kmalo odločilo, kaj bo z Rumelijo in naj le še nekoliko potrpe. Toda Turek je Turek. Nič se niso dali pogovoriti, pač pa so vojnemu ministru odgovorili, da jim je dobro znano, da jih hočejo gjauri iz Evrope zapoditi in da je to Bolgarsko zedinjenje že začetek turškega konca v Evropi. Šli bomo, pravijo, toda za odhodno zažigali si bodemo velikanske kresove, da bo Evropa pomnila naš odhod.

Angleži jeli so svoj načrt izvrševati, kako bi se dal **Sudan** brez velikih stroškov polagoma v red spraviti. Pred vsem potrebno zdi se jim Dongolo pridobiti in so v tej smeri tudi svojo delavnost pričeli. Odposlali so, kakor smo že nedavno o tem predmetu nekaj malega pisali, generala Stephensona s svojim generalnim štabom proti Osmanu. Svoje čete ob meji nastavljene hočejo podpreti z 12.000 možmi, ktere bodo na 5 parnikih tjekaj poslali. Topništvo je že na poti. Parnik „Stirling Castle“, ki je namenjen za posadko gorenjemu Nilu, prišel je že v Aleksandrijo. Batalijon Berširskega polka tudi že čaka parnika, ki ga popelje v Afriko. Egipčanska kamelska ekspedicija odšla je na dveh parnikih proti Saadin-Fanti, kjer so se že nekoliko spraskali in so ob tej priložnosti 15 upornikov vjeli. Pri Wadi-Halfi so jih napadle posamične vstaške čete, ki pa niso kdo vé kaj opravile. Sprednje der- viške čete blizo 1000 mož so v Hafiru blizo tretjega katarakta 75 do 90 milj daleč od najprvih angleških čet. Ekspedicija ima namen, te vstaše proti Dongolu potisniti, kjer jih mislijo potem kar z jednim vdarcem vničiti. Tudi v Senarji upornikom tal zmanjkuje. Zapovednik v imenu namestnega kralja ondi je Hasan Bey Sadik. Le-ta je nedavno vladi v Egiptu sela s pismom poslal, ki je pa dervišem prišel v roke in so ga takoj za jedno glavo skrajšali; kljub temu so pa v Aleksandriji še ob pravem času zvedeli, kaj jim je Sadik pisal. Naznanil jim je namreč, da je njegov vpliv po tistih krajih vedno večji in da od dne do dne vedno več bivših Mahdijevcev k njemu prihaja; da ima zadosti živeža in se proti Chartumu na pot pripravlja, ktero bo nastopil, kakor hitro se bode angleško-egipčanska ekspedicija v Dongolu varno čutila. Kakor sedaj vse kaže, je že v nekterih tednih v Sudanu odločne bitke pričakovati.

Izvirni dopisi.

Na Trebelnem, 26. oktobra. (V meščevanje novega župnika.) Na našem sicer mirnem in

tihem Trebelnem prevladala je poslednje dni posebna živahnost in veselost. Fara naša je zgubila pred nekaj meseci ljubljene pastirja, sedaj pa se ji je prejšnje veselje zopet povrnilo. Dobila je zopet izvrstnega duhovnega očeta v osebi čast. g. M. Barbota. Teško je že pričakovalo ljudstvo zaželjenega dné in trenutka, ko ima novi pastir priti k svoji čedi. Pa ta trenutek se približa. Topiči iz raznih strani zagromé, zvonovi v vbranjem pritrkavanji zapojó in po kačasto zaviti cesti pripelja se novi gosp. župnik, spremljevani od svojega dosedanjega župnika č. g. Grma, domačih duhovnikov in naših mož. Pri krasnem slavaloku pričakovala ga je šolska mladež in mnogo ljudstva. Po kratkem ogovoru in odgovoru spremimo ga v ozaljšano cerkev, kjer je bil blagoslov s presv. R. T. Dasitudi je bilo krog poldan in je ljudstvo večidel po daljnih vaséh razkropljeno, prišlo mu je vendar precej pokazat svojo vdanost in veselje v prav obilnem številu. Po blagoslovu razšlo se je vse veselo, da je dobila naša fara zopet tacega pastirja, iz čegar vsacega migljaja odseva ljubezen.

Posebno slovesen pa je bil dan vmeščenja pretečeno nedeljo. Že na predvečer pripeljejo se iz Novega mesta mil. gosp. prošt Urh in čast. gvardijan o. Hugolin. Od vseh strani doní ti na uho mogočni strel. V trdni noči zapojó pevci novemu župniku na čast štiri lepe kvartete, kar je g. župnika posebno iznenadilo. Krasen in ginljiv pogled bil je drugi dan, ko spremi dvanajst duhovnikov novega župnika v cerkev, kjer se odpoje naprej „Veni“ potem pa se prične pridiga. Pri tesno natlačeni cerkvi stopijo na prižnico mil. g. prošt P. Urh. Vse utihne ter se niti sopsti ne upa. Vseh oči obrnjene so v govornika. On pa z redko le njemu lastno spretnostjo in živostjo kaže vernikom, kako da bode novi g. župnik učil in svaril vsacega po potrebi.

To je bil govor iz srca v srce! Zato je bil pa tudi vtis slehernemu brati na obrazu. Po opravljenem sv. opravilu podá se duhovščina v šolo, kjer odloži cerkveno obleko in nato se podajo vsi v farovž na obed. Bila je to lepa in častitljiva družba. Navzoč je bil tudi duh. svetnik, č. g. Volčič, in okr. sodnik Mokronoški, g. dr. Škofic. Da se ni manjkalo lepih, s humorjem osoljenih napitnic, se umé samo o sebi. Le prehitro potekle so nam prijetne ure in ločili so se od nas častiti gospodje.

Vso čast in hvalo pa moram dati gosp. Ivanu Miklavčiču, ki se ni bal niti truda, niti stroškov pri stavljenju slavaloka, pri streljanju in drugih pripravah, kakor tudi g. Lavriču, ki je oskrbel lepe napise. Škocijanci so hoteli g. župnika na vsak način pri sebi obdržati, in ker ga drugače niso mogli, izvolili so si ga za častnega občana, ter mu to pri odhodu v posebni diplomí naznanili. Gotovo lepo odlikovanje za duh. pomočnika, ki je komaj eno leto med njimi služboval! Tebi, duhovni oče, pa kličemo iz dna svojega srca, kar je bilo na drugi strani slavaloka zapisano:

„Bog Te živi in ohrani
Prav dolgo let med nami!“

70. odborova seja „Maticе Slovenske“ dné 24. oktobra.

Navzočih 14 odbornikov; predseduje g. J. Marn, Gosp. prvosodnik naznani, da sta pregledala in potrdila zapisnik o 69. odborovi seji gg. Kržič in Wiesthaler.

Matica je čestitala svojemu pokrovitelju, biskupu J. J. Strossmajerju, k praznovanju petindvajsetletnice njegovega biskupovanja dne 8. septembra.

Ko sta redna člana srbskega učenega društva v Belem Gradu, gg. J. Maletič in M. Ban, praznovala 8./20. septembra petdesetletnico svojega literarnega delovanja, spominjala se ju je Matica v brzojavni čestitki.

Gosp. ravnatelju A. Senekoviču, bivšemu Ljubljanskemu odborniku in zastopniku Maticе v upravnem odboru „Narodnega Doma“, sklene odbor poslati zahvalno pismo za marljivo delovanje na korist Matici in prositi ga, da tudi v prihodnje kot vnanji odbornik pospešuje njene namene.

Nekteri rokopisi se izročé v presojo, druge sklene odbor pisateljem vrniti, zopet druge, pričete in ne skončane, pospeševati.

Odbor se izreče za to, da nadaljuje Matica s prihodnjim letom izdavanje leposlovnega gradiva, ter izvoli odsek, ki naj se o celem načrtu dogovori in mu v jedni prihodnjih sej o tem poroča.

Ker se je oglašil kupec za društveno hišo na

Bregu št. 8., sklence odbor po nasvetu gospodarskega odseka, naj bi Matica hišo prodala, in se zjedini o pogojih, pod katerim se sme prodaja izvršiti.

Tajnik poroča o udih in knjigah. Od zadnje seje je narastlo število letošnjih plačnikov iz 586 na 958. Društvu je v omenjeni dobi na novo pristopilo 65 letnih udov. Od nekterih poverjenikov manjkajo še poročila. Knjižnica je narastla za 64 knjig in zvezkov, in sicer za 26 po darilih, za 38 po zamenji. Darovalcem izrekla se je primerna zahvala.

Karvelovove slavnosti 13. junija na Dunaji odmenila se je Matica vdeležiti po posebnem zastopniku.

Nekdanji odbor za oskrbovanje Tomšičeve ustanove naznanja Matici, da se popolnoma strinja z njenimi predlogi gledé spojitve Tomšič-Jurčičeve ustanove. Isto-tako izreka pooblaščenec odbora za oskrbovanje Jurčičeve ustanove, da se v bistvu sklada z matičinimi nasveti ter da upa vso zadevo konečno vrediti najpozneje do novega leta.

Mestu g. Bogdana Trnovca, kateremu je odbor poslal svoje dni zahvalno pismo, prevzame poverjeništvu za Sežanski okraj po njem nasvetovani gosp. Janez Leban, c. kr. vodja zemljiških knjig. Odbor vzame z odobravanjem na znanje, da se je g. c. k. notar Veršec ponudil Matici poverjenikom za Sevnjski okraj in pridobil društvu več novih udov. G. profesor Kunstek je vstregel odborovi prošnji in ostane še za naprej matičin poverjenik za Ptujski okraj. Odbor sklence gosp. Gruntarja, c. k. notarja v Gorenjem Logatci, prositi, naj blagovoli poverjeništvu še obdržati.

Gosp. Ivan Lapajne, vodja meščanske šole v Krškem, naznanja odboru, da je zadovoljen z vsakim številom chlichejev iz Schoedlerjevih knjig, da jih porabi pri prestavi Pokornyjevega prirodopisa za meščanske šole.

Matica je poslala mestnemu magistratu vsled poziva običajni izkaz o društvenem delovanju in premoženju za 1884. leto ter priložila zahtevano število tiskanih eksemplarov računskega poročila. Došlo jej je tudi naznanilo c. kr. vlade, da ima od sedaj za naprej vsako društvo poročati o svojem delovanju in gospodarstvu do 15. februarija dotičnega leta za pretečeno leto; pozivu je priložen obrazec, po katerem naj se to zgodi. Nadalje mora prositi vsako društvo, ako hoče prirediti zabavne večere, besede, koncerte itd. proti vstopnini in tudi za neude, v ta namen vladinega dovoljenja.

(Konec prih.)

Trgovinska in obrtna zbornica

(Dalje.)

Belo ubeljeni čebelini vosek uporablja se prav mnogovrstno v obrti in lekarstvu kakor tudi v domačem gospodinstvu; posebno pa mesto Dunaj ga na leto prav veliko porabi. Toda, žal! ni avstrijski voskine belivec, ki oskrbuje to potrebo, nego Nemčija je, ktera s svojimi izdelki preplavuje naše domače trge.

Hanoveransko, ki po luneburškem vresji prav močno in po najnovejših skušnjah in napredku čebelorejo goji, ima tudi velikanska belišča za vosek, ki se izključno le z ubeljavanjem čebelinega voska bavijo, in ker doma ceni surov vosek dobiva more tudi izdelek ceno dajati. Vsled tega, potem radi nizke niti uštevne avstrijske uvoznine in pa radi cene razpošiljatve v skupnih vozovih z oficijalnimi železniškimi tarifami gospodujejo nemška voskina belišča avstrijski trgovini, posebno Dunajski, tako, da se avstrijski obrtnik, ki kupuje drago surovino, imajoč večo upravno in plačujoč visoko prevoznjo, mora umakniti.

V zaščito avstrijske voskine obrti uvidi odsek za nujno potrebo, da se „beli, ubeljeni čebelini vosek“ izloči iz dosedanje tarifne števil. 58, se postavi kot posebna tarifna točka ter obteži z uvoznino najmanje 25 gld. na 100 kg. Druge stvari v tarifni števil. 58 pa naj bi ostale, ker so, kakor rumeni čebelini vosek, surovine, ki jih obrtniki deloma tudi iz inozemstva dobivati morajo.

2. Za tarifno števil. 103. — „Prsti ali zemljine in rudinske tvarine“; b) „žgane, promite ali zmlate“. Poleg pogodbe je sedaj uvoznina prstenih barv, žgane, zmlate ali izprane (promite), prosta, in se je zadnji čas uvoz močno pomnožil, v p. l. 1884 čez 384.381 metričnih centov; radi tega preti po inozemskem tekmovanju velika nevarnost obrti prstenih

barv. Nemčija s tem ne gospoduje le severnim pokrajinam avstrijskim, marveč je dandanes že na Dunaji tako mogočna, da narekuje tej obrti cene; pa tudi v Ogersko in podunavske knjezevine je zmagovito prodrla Nemčija s to obrtjo. Nemčija ima v Avstro-Ogersko in posebno v Srbijo in Rumunsko prav ugodne prevozne pogoje in nemška prevozna društva podpirajo obrt še z vedno hasnjivejšimi pogoji.

Italija in Francoska imate v tej stroki tudi veliko prednost nad Avstro-Ogerskim, ker se ondi surovina prirodno v tako lepi kakovosti nahaja, da se v Avstro-Ogerkem tako komaj le po zelo dragem izmivanji doseči dá.

Ker je tedaj inozemstvo tej avstrijski obrti nasproti po navedenih obstojnostih toliko na boljšem, morala bode v kratkem podleči inozemskemu tekmovanju, ako se to vrsto obrti ne zaščiti s primerno colnino. Primerna zaščitna colnina za prstene barve, žgane, izmite ali zmlate, je toraj silna potreba, ako naj obstoji ta obrt v Avstriji, in tembolj opravičena, ker se je v novejšem času tudi sosedna država, Nemčija, obkolila proti tuji uvoznji z zaščitnimi carinami.

Odsek nasvetuje tedaj za tarifno števil. 103 b) carino najmanje 50 kr., ki naj bi se tudi v pogodbah ne zniževala.

3. Za tarifno števil. 109. „Barvilni les“; b) zdrobljen (t. j. rašpan, sémlet, razrezan). Leta 1878 vredjena znižana uvoznina za „barvilni les zdrobljeni“ (t. j. rašpan, sémlet ali razrezan) z gld. 1.06 na 50 kr. metercent uplivala je na to obrt, česar se je bilo že prej bati, zelo škodljivo. Bojazen se je minola leta, žal! še preveč potrdila, kajti vsled znižane carine pomnožila se je uvoznja od severa neizmerno, tako da preti vničiti to obrt popolno, ako se ne najde opomoči.

Take opomoči bi se smeli prizadeti krogi s toliko večo opravičenostjo nadejati, ker jo ukazno zahtevajo ne le skušnje zadnjih let in veva nujna premena v izdelovanju povišanje uvoznine na pravo razmerje z izlečki barvilnega lesa, ampak ker mora tudi carinska novela nemške države, zaščit, s katerim se je ona opasala proti tuji uvoznji, prisiliti vendar le Avstrijo, da promeni uvoznine takó, kakor so nepogrešno potrebne v zaščiti avstrijske trgovine, obrti in kmetijstva.

Take opomoči treba najnujnejše obrtni stroki, ki se bavi z drobljenjem barvilnega lesa in barvilnih korenov, ako noče, da se zatre po tekmovanju od severa in posebno v južnih pokrajinah cesarstva, kamor se mora surovina iz Trsta dovažati, bilo bi nemogoče, da se vzdrži.

V kaci meri se je pomnožila uvoznja zdrobljenega barvilnega lesa iz Nemčije odkar se je znižala uvoznina, kažejo uradni izkazi desetletja 1875 do 1884. Poleg teh iznaša uvoznja na metercente:

preko Trsta:	iz Nemčije:
1875: 161	5323
1876: 105	4576
1877: 70	5698
1878: 42	6377
1879: 118	7010
1880: 383	9603
1881: 240	10.590
1882: 220	13.448
1883: 231	13.956
1884: —	14.812

tedaj odkar se je znižala carina, pomnožila se je uvoznja od severa za blizu 300%.

Ta množitev je rasla neprestano; vsled znižane carine gospoduje nemško tekmovanje že sedaj avstrijskim deželam, ki največ rabijo barvilnega lesa: Česki, Moraviji in Šleziji; tudi že zdaj sili v srce našega cesarstva — v kronovino Dolenjo-Avstrijsko in se bode še od leta na leto širilo, ker so nemškemu tekmovanju razmerja mnogo ugodnejša nego avstrijskemu.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Mil. g. knezoškof Jakob) so bili večeraj v duhovskem semenišči, ker so bili zadržani priti v početku šolskega leta. Imeli so nad uro trajajoč govor do bogoslovcev, v katerem so jim razkladali bistvene lastnosti duhovskega - požrtvovalnega življenja, ter jih opominjali tudi na nekatere potrebe zastran bogoslovskega izobraževanja. Obiskali so potem bogoslovce tudi v obednici ter obgovorili vsakega posebej.

(Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani) je razposlala do konca pretečenega tedna vsega skupaj 355 knjižic, izmed teh 284 krajcarskih in 71 desetkrajcarskih. — Največ knjižic je oddanih se vé da na Kranjskem, namreč 275; na Primorskem 34, na Štajarskem 26, drugod 20; na Kranjskem pobira 221 poverjenikov krajcarske in 54 poverjenikov desetkrajcarske doneske; na Primorskem 30 krajcarske in 4 desetkrajcarske; na Štajarskem 20 krajcarske in 6 desetkrajcarske; drugod 13 krajcarske in 7 desetkrajcarske. Največ knjižic kurzira po Ljubljani, namreč 148, in sicer 117 krajcarskih in 31 desetkrajcarskih; 13 jih je v Trstu, 12 na Dunaji, 10 v Novi Vasi pri Rakeku, 8 v Kranji, 7 v Lescah, 5 v Novem mestu, po 4 so v Celji, Cérknici, Idriji, Postojni, Reki, Vrhniki in Zagorji pri Litiji. Po 3 so v Dolenjem Logatci, Gorenjem Logatci, Gradei, Ljubnem pri Gornjem Gradu, Mariboru, Planini (trg), Prigoriei pri Ribniški Dolenji Vasi in v Sodražici; po 2 v Borovnici, na Brdu, v Gorijah, Št. Jerneji, Kamniku, Komendi, Loki, Loži, Metliki, Radovljici, Razdrtem, Selcah, Semiču, Trnovem in Žireh na Kranjskem; v Dreženci pri Kobaridu, Gorici, Komnu, Kopru, Pulji in Ravnem pri Cirknem na Primorskem; v Ljutomeru, Mozirji, Ptuj in Veliki Nedelji na Štajarskem. Posamezne knjižice nahajajo se še v Trnvi pri Postojni, Šmihelu pri Žužemperku, Goričah pri Kranji, Knežaku, Svibnem, Podbrezji, Premu, Ribnici, Polhovem gradei, Dobravi pri Kropi, Kropi, Kamni Gorici, Vrbovem pri Ilir. Bistrici, Dovjem, Planini nad Vipavo, Ustiji, Slapu, Bistri, Ljubnem pri Podnartu, Ratecah, Litiji, Višnji gori, Kostanjevici, Begunjah pri Cérknici, Št. Vidu pri Zatičini, Studencu pri Igu, Jesenicah in Bohinjski Bistrici na Kranjskem; v Bolei, Šmariji pri Gorici, Gabrijah pri Ajdovščini, Brezovici pri Materiji, Nabrežini, Barkovljah, Šepuljah pri Sežani, Tominu in Barki pri Divači na Primorskem; v Polzeli, Žusmu, Seegrabnu, D. M. v Puščavi, Št. Jurji pri Celji in Ormoži na Štajarskem; v Zagrebu, Lienzu in Celovcu. — Razprodanih je do sedaj 11 krajcarskih knjižic. Te dni poslali ste se nam kot 10. knjižica pod št. 183 iz Ljubljane (poverjenik g. R. K.) in kot 11. knjižica pod št. 156 iz Zagorja pri Litiji (poverjenik g. J. M.), že tretja iz istega kraja in druga od jednega in istega poverjenika. Prav toplo zahvalo gg. poverjenikom na njihovem marljivem trudu. Le tako naprej! — (Denar in oglasila pošiljati je g. dr. Josipu Starčetu, blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

Odbor.

(Pisateljsko podporno društvo) ima prvi zabavni večer v soboto 31. oktobra ob 8. uri v steklenem salonu Ljubljanske Čitalnice. Čital bode g. dr. J. Vošnjak „o mističnih prikaznih človeškega duha“. Ustop je dovoljen samo društvenikom. Društvu je dozdej v Ljubljani pristopilo 70 pravih in podpornih udov.

(Petrolej) je po nekterih tukajšnjih prodajalnicah že zopet tako skazen, kakor lansko leto, da na noben način svetlo goretí neče. Kar medli in medli Vam luč, naj bo svetilka še tako polna. Radi bi pač vedeli, kje je tej spridenosti povoda iskati. Če tako sprideno olje trgovci dobodo, pošljejo naj ga nazaj, od koder jim je prišlo, vsaj to trgovski običaj zahteva; če se je pa petrolej pri trgovcu samem spridil, izlije naj ga na gnoj, ljudje niso obvezani spridenege blaga za dobro jemati na svojo zgubo.

(O železničnih tarifah) za Ljubljano, kakor jih je g. Luckmann priporočal državnemu železniškemu svetu, se je predvčeranjem toliko določilo, da če tudi se sedaj Ljubljana ne dá v eno vrsto postaviti z drugimi postajami, ki imajo korist zveznih tarifov, si hočejo dotični gospodje vendarle prizadevati, da se vsaj za tako blago določijo ugodnejše tarife, ktero je silni konkurenci podvrženo.

(Spremembe v učiteljskem stanu.) Gospodičina Sofija Podkrajšekova gre iz Trnovega v Šempeter na Notranjskem; g. Andrej Lah iz Vipave v Dolenji Zemun, g. Fr. Zaman iz D. Zemuna na Ubeljsko; gosp. J. Kostanjevec iz Ubeljskega v Trnovo. Službo so nastopili sledeči gg. pripravniki in pripravnice: Mihael Verbič za zač. učitelja v Cerkljah; K. Trost, za zač. učitelja v Senožečah; Pavlina Fleš za zač. učiteljico v Slavini; in M. Parma za zač. učiteljico v Trnovem. Stalno nastavljena je učiteljica gč. Rizziolli v Vremu. Omožila se je učiteljica gč. Wenedikter v Kočevji in se je službi odpovedala.

(Slepar večje vrste) poskušal si je včeraj „izposoditi“, kakor „Laib. Ztg.“ pripoveduje, pri gosp. Druškoviču na Dunajski cesti s ponarejenim pismom na ime Jožefa Zorca, jako premožnega kmeta v Švici pri Dobrovi 1000 gld. Druškovič mu je že hotel denar izročiti, ker je Zore njegov prijatelj in ima tudi zadosti premoženja, da bi tako svoto lahko brez težave povrnil, pa so ga domači pregovorili, da naj rajši Zoreu osobno denar izroči, kar je g. Druškovič tudi ubogal na svojo veliko srečo. Enako sleparstvo poskušal je klavitvez pri trgovcu z lesom, Lorenzi, pri sv. Krištofu za 1500 gld., pri g. Krašnarjevi v kolodvorskih ulicah za 1000 gld. in pri trgovcu Plahutniku na Tržaški cesti tudi za 1000 gld. speljati, toda povsod brez uspeha. Povsod pošiljal je slepar postreške in komisijonarje s pismi. Takega tiča bi bilo redarstvo jako veselo, če bi mu prišel v pest.

(Tržaške novice.) Pomorski nadkomisar, gosp. Franc Lacheiner, umirovljen je na lastno prošnjo, ter mu je presvitli cesar iz tega povoda podaril viteški križec Franc Josipovega reda. — Ženijski ravnatelj v Trstu postal je ženijski major Alfred Wittchen namesto dosedanjega ravnatelja podpolkovnika Alberta pl. Hirscha, ki je za ženijskega ravnatelja v Zagreb prestavljen. — Dr. Vladimir Globočnik, dosedaj konceptni praktikant pri c. kr. finančnem ravnateljstvu, imenovan je za finančnega koncipista.

(Za Tržaško okoličane) po toči poškodovane daroval je deželni in državni poslanec g. Nabrgoj 50 gold.

(Nove literature), pri nas do sedaj še ne poznane, izšel je v Trstu prvi zvezek v Dolenčevi tiskarni. Imenuje se „Indijska Talija“, zbirka indijskih gledaliških iger. Prvi zvezek obsega igro „Hrvaši“, v ponatisu iz „Edinostnega“ podlistka. Iz Sanskrita preložil jo je na slovenski jezik prof. dr. Karol Glaser. Učenjak namerava delo nadaljevati v igrah „Málaviká“, „Ratnávali“ in „Šakuntalá“. Prestava je posvečena starosti slovenskih pisateljev, g. župniku Davorinu Trstenjaku.

(„Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild“) imenuje se novo velikansko literarno delo, ki bo po prizadevanji in sotrudištvu cesarjeviča Rudolfa in ob sodelovanji največjih sedanjih strokovnjakov iz vsake dežele in vsakega naroda, izhajati pričelo v zvezkih po 30 kr. 1. decembra t. l. V posamičnih zvezkih vrstila se bo dežela za deželo in narod za narodom, kako se je taisti razvijal pod avstrijskim žezlom v svojem življenju, umetnji in znanosti, kako in kaj delal, s čim se je pečal, kakošni so mu bili običaji od prve dōbe, do današnjega dne. Pisava mu bode poljudna, slike pa jako krasne. Velikansko delo obsegalo bo 14 do 15 zvezkov, vsak po 15 knjižic à 30 kr. v mali četvorki po 2 poli in bo izhajalo 1. in 15. vsacega meseca v nemškem in ogerskem jeziku. Naročila sprejema Katoliška bukvarna v Ljubljani.

(Vojaštvo) v Bosni pomnožilo se je za 17 batalijonov gledé nevarnega položaja na Balkanu in so dotične čete že vse ondi.

Razne reči.

— Obravnava zoper izgrednike v Kraljevem Dvoru, kakor smo poročali, začela se je včeraj. Iz zatožnega spisa povzamemo to-le: Žid Leopold Mandl iz Kraljevega Dvora, nemško-nacionalni (!) agitator prve vrste je hotel imeti v českem mestu na vsak način „nemško svečanost“. Vlada je to dovolila, potrebno za varstvo je naročila in vkrenila. Česka mladina, dečaki ali tudi prenapeti v narodnem oziru, rogala se je „turnarjem“ in jim zabavljala; ti so se maščevali s psovkami in so nekega dečka po glavi tolkli; to je razdražilo ljudstvo in tako je šlo naprej. Z otročjo nagajivostjo se je začel „špektakel“, končal se je pa z lučanjem kamenja na voze in „turnarje“. Poglavitni vdeleženci so od nemške strani Leopold Mandl in Mattig, prvi znan agitator, drugi že enkrat obsojen zaradi težkega telesnega poškodovanja; od česke strani so poglavitni vdeleženci navadni rokodelci, ter župan, ki je pred sodbo zaradi prenapetih besede, ki vsakemu lahko uide. Bržkone nemški telovadci, ki so večidel židje, tudi niso jagneta. Vendar sodnijska in pravniška odgovornost pripada českomu ljudstvu, ki je hotel braniti, kar ni smel braniti, ljudstvo je začelo in se ni dalo strahovati oblasti. — Vendar tukaj smemo vprašati, ali Mandl in tovariši tega niso naprej vedeli, ali si niso tega želeli. Ker so v Pragi osnovali poseben odbor, ki si pusti vse izgredne poročati, da se potem ž njim vkoristi, smo

skoraj opravičeni, kaj takega sumničiti. — Vsled teh izgredov je pred sodbo nad 50 Čehov in kake dve kopi Nemcev. Predseduje g. Korč, predsednik okožne sodnije. Nemcem je zagovornik dr. Hrdlička iz Prage, Čehom pa dr. Heller in dr. Srđinko.

— Iz sužnosti rešeni ste dve sestri redovnici, kateri je Mahdi bil zajel v Obeidu; tako je zvedel mil škof Sogaro, apostolski vikar za srednjo Afriko. Odpeljal je nji isti arabski pot, Abd-el-Giabbar, ki je tudi Bonomiju pomagal, da je uskočil. Bonomi je takoj poslal tega pota iz Vadi-Halfa s pismom do sestri, v katerim jim je svetoval, naj s tem človekom pobegnejo ob prvi priliki.

Prošnja.

Katoliška družba rokodelskih pomočnikov v Ljubljani želi si vstanoviti svoj lastni dom, kakor ga imajo njene sestrice po drugih mestih, tudi v dokaj neznatnih kakor je Ljubljana. Ta želja ni nova, marveč že toliko stara, kakor družba sama; a le na dan si nismo prav upali ž njo, čeravno nam je od leta do leta bolj silila na svitlo. — Družba je sicer jako varčevala pri milodarjih, ki jih je v 30. letih svojega obstanka od raznih podpornikov sprejemala in že si je tudi prostor nakupila za zidanje družbinske hiše; a zidanja si še ne upa pričeti, ako ne dobi zdatniše podpore. Ker pa bi bilo vsako odlašanje te pridobitve, kakor do zdaj še bolj v prihodnosti silno škodljivo družbinim koristim in potrebam, obrnemo se do vsih dobrotnikov in velikodušnih pospešiteljev blagodejnih naprav, naj nam pristopijo na pomoč. Dobro sicer vemo, da kjer koli je premoženje v radodarnih rokah, nikjer se ne manjka prosilcev; vendar nam ravno ta velika radodarnost, ki je med nami v zadnjih časih toliko koristnih naprav sklicala v življenje, daje pogum, da se še mi drznemo zaupno obrniti se do vsih blagočutnih sre, naj se po svoji moči in dobri volji usmilijo tudi katoliške družbe rokodelskih pomočnikov!

Naj bodo naši dobrotniki prepričani, da dar, ki ga tej družbi naklonijo, je gotovo dobro obrnjen, kajti ni ga opravila, ki bi bilo za sedanjji čas toliko potrebno, kakor mladim rokodelcem pomoči, da ostanejo vrli katoliški poštenjaki. In ravno, ker čas zdaj stavi vsestranske večje tirjatve, naši tako krvavo potrebni družbi pa velikanske zapreke in težave, bi družba — pri najboljši volji sodeložnikov — ne mogla kaj časa uspešno delovati, ako si ne pridobi lastnega primernega domovanja. Ker ta družba ni lokalne pomembe in koristi, ampak z veseljem sprejme poštene rokodelce od vsih strani, — od kodar koli si pridejo v Ljubljano dela iskat — srčno želimo, da bi tudi glas naše zaupljive prošnje daleč na okrog segal in vgodno odmeval.

Darovi naj se blagovolijo pošiljati kateremu izmed tū podpisanih.

V Ljubljani, dne 26. oktobra 1885.

Katoliške družbe rokodelskih pomočnikov

načelnik: **Janez Gnjezda**,
 načeln. namestnik: **Anton Kržič**,
 katehet dveh mestnih deških šol. katehet nunske dekl. šole.
 Družbeni varuhi (v imenu vsih gg. varuhov):
Jožef Gerber, **J. N. Horak**,
 hišni posestnik in knjigovez. hišni posestnik in rokovičar.
Mihael Pakič,
 hišni posestnik in trgovec z leseno robo.

Zahvala.

Milostljivi gospod knez in škof dr. Jakob Missia so podarili „Duhovskemu podpornemu društvu“ za Ljubljansko škofijo 100 gld., za kar javno izreka najtoplejšo zahvalo
 namest. predsednik podpornega društva.

Telegrami.

London, 27. okt. Pomorski minister izjavil se je na nekem političnem shodu, da bo vlada v dveh letih vojno mornarico preskrbela z novimi oklopnici za 80.000 ton vsebine.

Carigrad, 28. okt. Poslaniška konferenca pričela se bode v četrtek. Diplomate se nadjajo, da se bo Bulgarska brez Turškega pritiska povrnila na „status quo ante“.

Rim, 27. okt. V pokrajini Palermo zbolelo je včeraj 41 oseb za kolero, 21 pa pomrlo.

Tujci.

26. oktobra.

Pri **Maliču**: Julij Waltleer, zasebnik, iz Londona. — Edvard Weiler, lesni trg., z Dunaja. — Holl, Klingseisen, Kubitsehok, Hirner, Brunner in Schneider, trgovci, z Dunaja. — Anton Stoček, trgovec, iz Brna.

Pri **Stonu**: Kuno Alsing, trgovec, iz Porenske Prusije. — Ed. Friedrich, c. k. podpolkovnik, s soprogo, z Dunaja. — Izidor Mihelup in Franc Giegel, trg. pot., z Dunaja. — Štefan Mattičevič in N. Grazzich, posestnika, iz Dubrovoika. — B. Minaoh, posestnik, z družino, iz Veloske. — Josip Tachaner, trgovec, iz Kaniže.

Pri **Južnem kolodvoru**: Janez Filyt, zasebnik, iz Modie. — Marija Miklavž, zasebnica, iz Št. Jurja. — Janez Bloss, zasebnik, iz Planine.

Pri **Virantu**: Jurij Drnovšek, župnik, iz Želimelj. — Andr. Čarman, posestnik, iz Kranjske gore.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

28. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 40 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 75 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 " — "
Papirna renta, davka prosta	99 " 70 "
Akcije avstr.-ogerske banke	865 " — "
Kreditne akcije	283 " — "
London	125 " 05 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	9 " 96 "
Ces. cekini	5 " 96 "
Nemške marke	61 " 50 "

Vsako lahko zdrav postane in veliko starost doseže, kdor prav skrbi za svoje telo. Največ boleznij izelimi se iz krvi, zato je pač vsacega človeka najsvetejša dolžnost, na kri vso pozornost obratiti. Našim preiskavam optim na večletno skušnjo se je posrečilo najti taka sredstva, ki hitro, izvestno in brez škodljivih nasledkov kri čistijo, okrepčujejo in jej za pravo kroženje skrbé. Način našega ozdravljanja odlikovan je z redovi in zlatimi medalijami. Vedno ozdravljamo z dobrim vspehom boleznij, ki izvirajo iz spridene krvi, (in to brez živga srebra), dalje slabosti, kožne bolezni, rane, tudi še tako stare lišaje, izpadanje las, protin in revmatizem, vsake vrste ženske bolezni. Trakuljo odpravimo po našem načinu tudi pri otrocih v jedni uri. Počenim je pri nas na podlagi posebnih pasov sicer počasna, toda gotova pomoč. Kdor kaj zahteva, opiše naj svojo bolezen in priloži marko za odgovor. (2)

Zasobna klinika „Freisat“ v Solnogradu.

Št. 89

Razglas.

(1)

Zarad oddaje popraviljanja župnijske cerkve na Vinici na Dolenjskem bode zmanjševalna dražba pri cerkveno-stavbenem odboru na Vinici

16. novembra 1885 ob 10. nri zjutraj.

Posamezna dela so preračunena:

1. zidarsko delo z matrijalom, ročnim delom in vožnjo . . . 832 gl. 81 kr.
2. delo kamnoreza z matrijalom, . . . 110 " — "
3. tesarsko delo z matrijalom, ročnim delom in vožnjo . . . 159 " 42 "
4. mizarsko delo z matrijalom . . . 44 " 50 "
5. ključavničarsko delo z matrijalom ročnim delom in vožnjo . . . 70 " 36 "
6. mazarso delo z matrijalom . . . 30 " 35 "
7. razne reči . . . 185 " — "

skupaj . 1432 gl. 44 kr.

Vsaki licitant mora pred licitacijo položiti 71 gl. 62 kr. kot „vadium“ in sicer v gotovini ali v kurzno preračunjenih državnih obligacijah ali bukvičah Ljubljanske hranilnice.

Pismene ponudbe bode podpisani sprejemal vse, ki bodo vsaj do 10. ure na dan dražbe zapečateni in poštnine proste dospele. V ponudbi mora biti vadij 71 gl. 62 kr. in kolek za 50 kr.

V ponudbi mora biti krstno ime, primek, stanovanje in stan ponudnika, kakor tudi najnižja cena s številkami in črkami razločno zapisana; tudi mora biti pristavljeno, da se ponudnik vsem splošnim in posebnim pogojem dražbe brez pridržkov in pogojev podvrže.

Stavbeni načrt, splošni in posebni pogoji, cenilni izkaz in proračun so v farovžu na Vinici vsakteremu v pregled.

Cerkveno-stavbeni odbor na Vinici,

dne 26. oktobra 1885.

Jurij Köntig,
načelnik.

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljujoč se za mnogostransko zaupanje mojim častitim kupovalcem in naročevalcem izmed mestjanstva in velečastite duhovščine, si usojam naznanjati, da imam za

zimsko sezono

v zalogi najboljše angleško, francosko in moravsko blago in se priporočam tedaj velečastitemu p. n. občinstvu za narejanje oblek po najmodernejšem kroji z zagotovilom jako reelne in kolikor močje cene postrežbe. (6)

Z velespoštovanjem

F. CASSERMANN,

v Ljubljani, Gledališne ulice št. 6. v Pauschinovi hiši.